

De nieuwe aanbestedingswet

Niet de nieuwe aanbestedingswet, maar de bestaande praktijk van aanbesteden houdt de gemoederen bezig in de openbare markt. In het vorige Magazine besteedden we al aandacht aan de aanbestedingsproblematiek bij de interieurbeplanters.

De doelstellingen van de wet zijn nobel.

Door: Nancy van der Vin

De nieuwe aanbestedingswet is door de Tweede Kamer aangenomen en ligt nu bij de Eerste Kamer. Als alles volgens verwachting verloopt, wordt de wet op 1 januari 2013 van kracht.

Linda van Vliet

Succesvolle lobby VHG

Linda van Vliet, beleidsmedewerker van het Landelijk Bureau is nauw betrokken geweest bij de VHG-lobby voor de nieuwe aanbestedingswet. Linda: 'VHG-leden die met aanbestedingen te maken hebben, weten hoe lastig het is in Nederland om langs deze weg aan goed werk te komen. In de praktijk worden dispropor-tionele eisen gesteld, worden groene en facilitaire bestekken samengevoegd en wordt er vooral gegund op de laagste prijs. Onder aan de streep vallen kwaliteit en duurzaamheid toch vaak af. Ook de administratieve lasten zijn hoog. Het is toch belachelijk dat bij een order van € 40.000,- openbare aanbestedings-procedures worden ingezet. Voor een dergelijke onderhoudsopdracht, van bin-

nen of buiten groen, berekenen gemiddeld zeven aannemers bestekken van soms wel 100 pagina's door? Kortom, de toegang tot aanbestedingen van MKB-bedrijven, en dus van onze lid-bedrijven, is in de praktijk een moeilijk verhaal. Onder leiding van VNO-NCW en MKB-Nederland hebben we toen de handen ineengeslagen. Samen met experts van brancheverenigingen als MKB Infra, OBN, BNA en ICT Office hebben we de standpunten voor een gezamenlijke lobby bepaald.' Het contact met Tweede Kamerlid Ziengs (zie kader) maakte onderdeel uit van deze lobby. Linda: 'Erik Ziengs heeft zich sterk gemaakt voor het MKB. Hij heeft ook twee amendementen op de wet ingediend die belangrijke verbeteringen inhielden. Als gevolg van een van deze amendementen worden opdrachten gegund op basis van Economisch Meest Voordelige Inschrijving. Daarbij geldt het 'nee-tenzij-principe': gunning op prijs is alleen bij bijzondere omstandigheden mogelijk en moet worden gemotiveerd. Het tweede amendement betrof de zogenoemde Gids Proportionaliteit. Door dit amendement is deze Gids als wettelijk richtsnoer aangewezen. Daardoor is het MKB beter beschermd in de uitvoeringspraktijk, want aanbestedende diensten moeten zich in principe houden aan de normen die in deze Gids zijn opgenomen.' Linda van Vliet is tevreden met de nieuwe wet en ziet de gezamenlijke lobby als de weg voor de toekomst. 'In dit dossier is het samen optrekken met andere ondernemersorganisaties een gouden zet gebleken: door samenwerking is onze lobby succesvol geweest!'

Jos Stoop

Jos Stoop, over de nieuwe aanbestedingswet: 'Bewijs kwaliteit door certificaten toe te voegen aan een EMVI'

Jos Stoop, directeur van Stoop Groenvoor-ziening uit Waarland, heeft veel ervaring met aanbestedingen. Hieronder zijn reactie op de nieuwe aanbestedingswet.

'In de nieuwe aanbestedingswet worden minder en duidelijkere regels gesteld, waardoor ook kleinere ondernemers eerder kunnen inschrijven. Een omzetsis van 30% tot 60% van de raming behoort voldoende te zijn en het clusteren van verschillende werksoorten is alleen toegestaan als er een goede reden voor is. Er ontstaat dus een gelijk spelveld voor groen-bedrijven. Een bijkomend voordeel is dat de aanneemsommen eerder onder het drempel-bedrag voor Europees aanbesteden komen, waardoor de keuze voor onderhands aanbesteden eerder kan worden gemaakt. Goed nieuws dus maar er is wel reden om de praktijk in de gaten te houden als het gaat om de EMVI, de economisch meest voordelige inschrijving.'

Laagste prijs?

'In de nieuwe aanbestedingswet is aanbesteden conform een EMVI verplicht. Dit betekent dat de aanbestedende dienst alleen de laagste prijs

mag toepassen als men motiveert waarom. Dit is nog niet zaligmakend. Naar mijn mening is bij een EMVI bij meer dan 75% van de gevallen de prijs doorslaggevend, ook al is het percentage voor de prijs bijvoorbeeld minder dan 50% bij de totale beoordeling. Ten eerste blijven de meeste opdrachtgevers zeer gevoelig voor de prijs, vooral als deze ver onder de raming ligt. Ten tweede is de beoordeling van de overige onderdelen veelal subjectief. Ook al zijn de bedoelingen van de opdracht-gever vooraf positief en gaat hij voor kwaliteit, de praktijk blijkt achteraf vaak weerbarstig. De transparantie richting de bedrijven over de beoordeling na een aanbesteding is in veel gevallen minimaal.'

Meetbaarheid door certificaten

'De aannemer die de mooiste plannen schrijft, krijgt de meeste punten voor het onderdeel kwaliteit. Maar papier is geduldig en zegt weinig over de feitelijke kwaliteit. Daarom pleit ik voor het toevoegen van certificaten bij een EMVI. Dit is duidelijk en objectief meetbaar voor de puntentelling en bespaart veel tijd. Als een opdrachtgever duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan, kan hij bijvoorbeeld de

milieucertificaten ISO 14001 en een CO₂-prestatieladder vragen. Hoe hoger je op de prestatieladder staat, des te meer punten kun je als bedrijf behalen. De filosofie om aan te besteden op kwaliteit en minder op prijs is prijzenswaardig en kan werken als een EMVI op de juiste manier wordt toegepast en beoordeeld.'

Niet doorslaan

'Bij een onderhandse aanbesteding is een EMVI overbodig, omdat de bedrijven vooraf geselecteerd worden. Als straks alle werken via een EMVI worden aanbesteed dan mogen we ons bedrijfsbureau met enkele personen gaan versterken. Het moet niet te ver doorslaan! Toch vind ik dat in de nieuwe wet goed rekening is gehouden met het MKB, vooral op het gebied van deregulering en het bevoor-deren van eenheid in de aanvragen. In de bijbehorende Gids Proportionaliteit staan helder en met veel gevoel voor de praktijk diverse cases beschreven.'

Tweede Kamerlid voor de VVD Erik Ziengs over de nieuwe aanbestedingswet: 'Deze wet is een vooruitgang voor mkb-ers in alle sectoren'

VVD Tweede Kamerlid Erik Ziengs is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de nieuwe aanbestedingswet. VHGMagazine legde hem enkele vragen voor:

Als we de vragen lezen die de Eerste Kamer fractie van de VVD heeft gesteld aan de minister over de nieuwe wet, krijgen we de indruk dat de VVD nog twijfels had bij enkele uitvoeringsaspecten. Wat was het doel van de vragen in de Eerste Kamer?

'In de Tweede Kamer hebben wij enkele op- en aanmerkingen gemaakt bij een wet die over het algemeen op onze steun kon rekenen. Belangrijk voor de VVD was dan wel dat er goed gekeken zou worden naar de mogelijkheden voor kleine bedrijven, dat er geen onnodige lasten bij zouden komen kijken en dat er een eerlijke en transparante besluitvorming zou plaatsvinden bij de gunning van opdrachten. De VVD-leden in de Eerste Kamer hebben deze lijn doorgetrokken en nog enkele vragen gesteld over de juridische houdbaarheid en mogelijkheden die de wet met zich meebrengt, bijvoorbeeld ten aanzien van de uniforme Eigen Verklaring. Toezeggingen van de minister tijdens het debat zijn wettelijk houdbaar en scheppen duidelijkheid.'

Bent u tevreden met de antwoorden van de minister?

'De antwoorden van de minister zijn wat ons betreft helder. Op dit moment worden er verschillende Eigen Verklaringen gehanteerd die ondernemers verplicht moeten gebruiken. Een briefje waarop de ondernemer aangeeft te voldoen aan de verschillende eisen werd als onvoldoende beschouwd. Volgens het voorliggende wetsvoorstel mag de aanbestedende dienst geen afwijkende Eigen Verklaring eisen, maar de indiener kan deze wel gebruiken. Dit was het punt van de VVD tijdens de behandeling in de Tweede Kamer! Een vast format is goed, maar als daar niet aan wordt voldaan, is uitsluiting niet nodig. De instelling en invulling van een expertgroep met aanbesteders, die snel en kortdaat kunnen kijken naar de rechtmatigheid van de gestelde eisen, is nog onduidelijk. Het is wat de VVD betreft nuttig en noodzakelijk dat deze invulling er komt. Alleen op die manier kunnen foute aanbestedingen snel en simpel worden rechtgezet, in plaats van slepende rechtszaken en langdurige aangevochten procedures.'

Waarom is de nieuwe wet een stap in de goede richting?

'Deze wet is niet alleen een vooruitgang voor MKB-bedrijven in de groene sector, maar voor alle ondernemers. Door gebruik te maken van de Eigen Verklaring en uit te gaan van vertrouwen, hoeven ondernemers niet eerst veel kosten te maken en papierwerk aan te leveren met eisen en normen voordat ze daadwerkelijk mee kunnen doen. Er kan direct worden meegedongen naar deze overheidsopdrachten. Daarnaast wordt onnodig clusteren van overheidsopdrachten per wet verboden en zullen specifieke omzet- en ervaringseisen worden versoepeld. Hierdoor maken de kleine bedrijven een goede en eerlijke kans op een overheidsopdracht en worden de administratieve lasten sterk verminderd.'

VHG-leden kunnen hun vragen over aanbestedingen stellen aan het AdviesCentrum voor Aanbestedingen ACA GWW. Dit is de vraagbaak op het gebied van advies voor aanbestedingen. ACA GWW is bereikbaar via telefoonnummer (088) 69 61 300 en e-mail info@acagww.nl.

Erik Ziengs